

Concept ten behoeve van internetconsultatie oktober 2016

Regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu, van,
nr. IENM/BSK-2016/**PM**, tot wijziging van de Regeling maatregelen rijvaardigheid
en geschiktheid 2011 in verband met de verbetering van de aanpak van rijden
onder invloed van drugs en het doorberekenen van kosten van onderzoeken

De Minister van Infrastructuur en Milieu,

Gelet op artikel 130, eerste en derde lid, 131, derde lid, 132a, vijfde lid, en 133,
vijfde lid, van de Wegenverkeerswet 1994;

BESLUIT:

Artikel I

De Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 wordt als volgt
gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de alfabetische opsomming een onderdeel ingevoegd,
luidende:

bloedonderzoek: onderzoek als bedoeld in artikel 163, vierde lid, tweede volzin,
van de wet.

B

In artikel 2, eerste lid, wordt "bijlage 1" vervangen door: bijlage.

C

Artikel 5, onderdeel a, komt te luiden:

a. ten aanzien van betrokkene is ten minste voor de tweede keer binnen vijf jaar
proces-verbaal opgemaakt wegens verdenking van overtreding van artikel 8,
eerste of vijfde lid, van de wet of wegens het weigeren van medewerking aan een
bloedonderzoek, en de politie beschikt over aanvullende gegevens betreffende het
gedrag of de uiterlijke kenmerken van de betrokkene, diens rijgedrag, dan wel
andere omstandigheden, welke kunnen leiden tot het vermoeden van rijden onder
invloed van drogerende stoffen, al dan niet in combinatie met alcohol;.

D

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel h wordt ", of" vervangen door een puntkomma.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door ", of" wordt
een onderdeel toegevoegd, luidende:

j. het vermoeden bestaat dat er bij betrokkene sprake is van afhankelijkheid van
drogerende stoffen anders dan alcohol.

E

Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

Nummer
IENM/BSK-2016/

1. Het woord "of" aan het slot van onderdeel g vervalt.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel h door ", of", wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - i. het vermoeden bestaat dat er bij betrokkene sprake is van afhankelijkheid van drogerende stoffen anders dan alcohol.

F

In artikel 15, onderdeel g, wordt na "gebruikt" ingevoegd: of indien het vermoeden bestaat dat er bij betrokkene sprake is van afhankelijkheid van drogerende stoffen anders dan alcohol.

G

Artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - f. er sprake is van feiten of omstandigheden als genoemd in de bij deze regeling horende bijlage onder B, onderdeel III, Drogerende Stoffen, Andere drogerende stoffen.
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. Het CBR besluit voorts dat betrokkene zich dient te onderwerpen aan een onderzoek naar de rijvaardigheid, meer in het bijzonder het rijgedrag, indien:
 - a. betrokkene op grond van artikel 15, onderdeel d, niet in aanmerking komt voor een educatieve maatregel gedrag en verkeer, of
 - b. in geval van feiten of omstandigheden als genoemd in de bij deze regeling behorende bijlage onder A, onderdeel IV, Herhaaldelijk niet of niet op de juiste wijze naleven van essentiële verkeersregels dan wel verkeerstekens.
3. Het derde lid, komt te luiden:
 3. Het CBR besluit ten slotte dat betrokkene zich dient te onderwerpen aan een onderzoek naar de rijvaardigheid dan wel geschiktheid:
 - a. in geval van feiten of omstandigheden als genoemd in de bij deze regeling behorende bijlage onder A, onderdelen I, Vaardigheid in het omgaan met het motorrijtuig, of II. Bedrevenheid in het deelnemen aan het verkeer;
 - b. in geval van feiten of omstandigheden als genoemd in de bij deze regeling behorende bijlage onder B, onderdelen I en II, of
 - c. indien betrokkene op grond van artikel 15, onderdelen a, b, c, e, f of g, niet in aanmerking komt voor een educatieve maatregel gedrag en verkeer.

H

Artikel 23, eerste lid, komt te luiden:

Artikel 23

1. Het CBR besluit dat betrokkene zich dient te onderwerpen aan een onderzoek naar de geschiktheid, bedoeld in artikel 131, eerste lid, van de wet indien:
 - a. bij betrokkene een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is

- aan of hoger is dan 785 µg/l, respectievelijk 1,8‰;
- b. bij betrokkene, in de hoedanigheid van beginnende bestuurder, een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is aan of hoger is dan 570 µg/l, respectievelijk 1,3‰;
- c. ten aanzien van betrokkene binnen een periode van vijf jaar tenminste drie maal proces-verbaal is opgemaakt op verdenking van overtreding van artikel 8, tweede, derde of vierde lid, van de wet, waarbij bij één van die verdenkingen een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat hoger is dan 220 µg/l, respectievelijk 0,5‰, dan wel 88 µg/l, respectievelijk 0,2‰ indien een van de feiten is begaan als beginnende bestuurder, of waarbij hij ten minste eenmaal heeft geweigerd mee te werken aan een onderzoek als bedoeld in dat artikel;
- d. betrokkene niet in aanmerking komt voor een lichte educatieve maatregel alcohol en verkeer, op grond van een of meer van de in artikel 8 genoemde gronden;
- e. betrokkene op grond van artikel 12 niet in aanmerking komt voor een educatieve maatregel alcohol en verkeer, of
- f. ten aanzien van betrokkene proces-verbaal is opgemaakt wegens verdenking van overtreding van artikel 8, eerste of vijfde lid, van de wet of wegens het weigeren van medewerking aan een bloedonderzoek, en de politie beschikt over aanvullende gegevens betreffende het gedrag of de uiterlijke kenmerken van de betrokkene, diens rijgedrag, dan wel andere omstandigheden, welke leiden tot het vermoeden van rijden onder invloed van drogerende stoffen.

Nummer
IENM/BSK-2016/

I

Artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De kosten verbonden aan de oplegging en de kosten verbonden aan de uitvoering van een onderzoek naar de rijvaardigheid of de geschiktheid komen in de in artikel 23, eerste en tweede lid, bedoelde gevallen voor rekening van de betrokken rijbewijshouder.

2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot derde tot en met vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. De kosten van oplegging van de in artikel 23, derde lid, bedoelde onderzoeken komen voor rekening van de betrokken rijbewijshouder. De kosten van uitvoering van de in artikel 23, derde lid, bedoelde onderzoeken komen voor rekening van de betrokken rijbewijshouder, voor zover het de kosten van het onderzoek zelf betreffen.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt "betaling binnen de termijn" vervangen door: betaling van de uitvoeringskosten binnen de daarvoor gestelde termijn.

4. In het vijfde lid (nieuw), laatste volzin, wordt "In dat geval" vervangen door: Indien de in het eerste lid bedoelde kosten reeds zijn betaald,.

J

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift vervalt de aanduiding 1..

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel B, subonderdeel II, onder g, door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

h. een van de in onderdeel A, subonderdelen I of II, genoemde gedragingen, indien het vermoeden bestaat dat ze het gevolg zijn van onvoldoende geestelijke geschiktheid.

Nummer
IENM/BSK-2016/

3. In onderdeel B, subonderdeel III, van de bijlage wordt "Andere drogerende stoffen betrokkene is staande gehouden of aangehouden onder invloed van drogerende stoffen" vervangen door:

Andere drogerende stoffen of een combinatie van drogerende stoffen

- ten aanzien van betrokkene is proces-verbaal opgemaakt wegens verdenking van overtreding van artikel 8, eerste of vijfde lid, van de wet of wegens het weigeren van medewerking aan een bloedonderzoek, en de politie beschikt over aanvullende gegevens betreffende het gedrag of de uiterlijke kenmerken van de betrokkene, diens rijgedrag, dan wel andere omstandigheden, welke kunnen leiden tot het vermoeden van rijden onder invloed van drogerende stoffen.

Artikel II

Ten aanzien van zaken waarin vóór de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel I, van deze regeling door de politie een mededeling is verzonden aan het CBR, blijft artikel 25 van de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van deze regeling van toepassing.

Artikel III

1. Deze regeling treedt met uitzondering van de artikelen I, onderdelen B, G, I, J, onder 1, en II in werking op het tijdstip waarop de Wet van 26 september 2014 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs (Stb. 353) in werking treedt.
2. De artikelen I, onderdelen B, G, I en J, onder 1, en II treden in werking met ingang van 1 januari 2017.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen

Toelichting

Nummer
IENM/BSK-2016/

Algemeen

1. Inleiding

De onderhavige wijziging betreft aanpassingen die nodig zijn in verband met de Wet van 26 september 2014 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs (Stb. 353). Tevens is een bepaling opgenomen om de kosten van ook rijvaardigheidsonderzoeken alsmede van de andere geschiktheidsonderzoeken dan in verband met alcohol of drugs door te berekenen. Ten slotte is het wenselijk om te verduidelijken dat in bepaalde gevallen die op het eerste gezicht de rijvaardigheid betreffen, toch een onderzoek naar de geschiktheid kan worden opgelegd.

2. Toelichting

a. Aanpassingen verband houdende met de Wet van 26 september 2014 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs (Stb. 353; verder: de wet verbetering aanpak rijden onder invloed van drugs); artikel I, onderdelen A, C, D, E, F, H en J onder 2

In bovengenoemde wet wordt, onder andere, een nieuw vijfde lid toegevoegd aan artikel 8 van de Wegenverkeerswet 1994 (WVW 1994). In dit artikellid is een afzonderlijke strafbaarstelling opgenomen voor het rijden onder invloed van een of meer bij algemene maatregel van bestuur aangewezen drugs en uit onderzoek is gebleken dat de waarden waarboven het gebruik van die drugs gevaar voor het verkeer oplevert, zijn overschreden. Tevens is in de tweede volzin van dit artikellid vastgelegd dat in geval van combinatiegebruik van verschillende soorten drugs, dan wel voor combinatiegebruik van drugs en alcohol, de laagst meetbare waarde die in het bloed kan worden vastgesteld, geldt als wettelijke limiet.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de kamerstukken die op deze wet betrekking hebben (Kamerstukken II, vergaderjaar 2011-12, 32 859).

Dit nieuwe artikel 8, vijfde lid, van de WVW 1994 heeft gevolgen voor de vaststelling van de gevallen waarin in geval van rijden onder invloed van drugs, of in geval van verschillende soorten drugs, respectievelijk een combinatie van alcohol en drugs, een mededeling op grond van artikel 130, eerste lid, van de WVW 1994 moet worden uitgebracht.

Voor het uitbrengen van zo'n mededeling moet er sprake zijn van het vermoeden dat de betrokken rijbewijshouder niet langer beschikt over de vereiste geschiktheid. Dit volgt uit de formulering van artikel 130, eerste lid, van de WVW 1994.

Tot de inwerkingtreding van de wet verbetering aanpak rijden onder invloed van drugs vond opsporing en vervolging van het rijden onder invloed alleen plaats op grond van artikel 8, eerste lid, WVW 1994. Voor overtreding van dat artikel moet de betrokkene zodanig onder invloed zijn van een de rijvaardigheid beïnvloedende stof dat hij niet meer in staat moet worden geacht tot behoorlijk besturen. Dit moet blijken uit aanvullende informatie van de politie die betrekking heeft op bijvoorbeeld het gedrag of het rijgedrag van de betrokkene of op regelmatig gebruik van drogerende stoffen door betrokkene (bij voorbeeld bloeddorlopen

ogen, zweten, dufheid, de aanwezigheid van (geuren van) verdovende middelen in de auto, de aanwezigheid van restanten van jointjes, of een verklaring van de bestuurder tegenover de verbalisant dat hij verdovende middelen heeft gebruikt). Deze gegevens waren ook de basis voor de uit te brengen mededeling en het besluit van het CBR tot oplegging van een geschiktheidsonderzoek.

Nummer
IENM/BSK-2016/

Met de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 8, vijfde lid, WVV 1994 is de situatie in een aantal gevallen anders geworden: bij de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen drugs is niet langer nodig dat kan worden bewezen dat betrokkene zodanig onder invloed is van een stof dat hij niet meer in staat moet worden geacht tot behoorlijk besturen, maar kan de politie volstaan met de uitslag van een bloedonderzoek waaruit blijkt dat de waarde in het bloed boven de voor die aangewezen drugs vastgelegde waarde ligt. Aanvullende informatie zoals hierboven beschreven is dan niet meer nodig voor vervolging en veroordeling op grond van artikel 8, vijfde lid, van de wet. Het is echter in het kader van de bestuursrechtelijke procedure de vraag of de krachtens artikel 8, vijfde lid, van de wet opgenomen grenswaarden ten aanzien van drugs, zoals deze gehanteerd gaan worden als vervolgingsgrond binnen het strafrecht, op zichzelf en dus zonder aanvullende informatie ook een vermoeden van ongeschiktheid opleveren in de zin van een onderliggende verslaving (afhankelijkheid dan wel misbruik). Naar verwachting van de verslavingsexperts is de enkele aanwezigheid van drugsgelateerde stoffen in het bloed onvoldoende indicatie voor een vermoeden van ongeschiktheid dat een onderzoek naar de geschiktheid rechtvaardigt. Om te voorkomen dat een mededeling wordt uitgebracht en een onderzoek naar de geschiktheid wordt opgelegd zonder dat er sprake is van een vermoeden van ongeschiktheid, is bepaald dat er voor het uitbrengen van een mededeling voor drugs of in geval van een combinatie met drugs niet alleen sprake moet zijn van een proces-verbaal opgemaakt wegens verdenking van overtreding van artikel 8, eerste of vijfde lid, van de wet of wegens het niet-meewerken aan een bloedonderzoek, maar dat de politie ook de eerder bedoelde aanvullende gegevens zal moeten blijven aanleveren. Het hanteren van hogere waarden of het al dan niet uitsluiten van bepaalde drogerende stoffen is daarvoor niet te gebruiken. Het Trimbosinstituut geeft aan dat uitsluitend de waarde onvoldoende indicatie is voor een vermoeden van afhankelijkheid of misbruik als basis voor het onderzoek. Daarnaast worden veel (veelal nieuwe party-)drugs vooral recreatief gebruikt.

Wordt de mededeling uitgebracht wegens twijfel aan de geschiktheid op grond van rijden onder invloed van drugs, dat strafbaar is gesteld op grond van artikel 8, eerste lid, van de wet, dan zal er voor het uitbrengen van die mededeling niets veranderen. In die gevallen zal de politie immers de aanvullende informatie in het proces-verbaal moeten blijven opnemen. Maar gaat het om artikel 8, vijfde lid, WVV 1994 en dus om drugs die zijn aangewezen bij algemene maatregel van bestuur, dan zal de politie alleen een mededeling moeten uitbrengen, indien bedoelde aanvullende gegevens beschikbaar zijn die betrekking hebben op het gedrag of de uiterlijke kenmerken van betrokkene, diens rijgedrag, dan wel op andere omstandigheden, die kunnen leiden tot het vermoeden van rijden onder invloed van verslavende middelen.

Bij gegevens betreffende het gedrag gaat het dan om een beschrijving van het gedrag van betrokkene dat heeft geleid, dan wel mede heeft geleid, tot de staande houding of de aanhouding of kort daarna heeft plaatsgevonden (de politie heeft bijvoorbeeld geconstateerd dat hij tijdens het rijden heeft gesnoeven of hij heeft

zich agressief gedragen of is juist heel versuft; bij de aanhouding of staande houding gedraagt hij zich heel agressief of is juist zo versuft dat hij vragen niet of nauwelijks kan beantwoorden). Onder de uiterlijke kenmerken van betrokkene valt de beschrijving van betrokkene (bijvoorbeeld bloeddoorlopen ogen, afwijkende pupillen). Bij het rijgedrag gaat het om de manier van rijden die de politie is opgevallen en die, onder andere, aanleiding heeft gegeven tot de aanhouding of staandehouding (bijvoorbeeld slingerend rijden). Bij de andere omstandigheden kan bij voorbeeld worden gedacht aan de omstandigheid dat bij de aanhouding of staande houding restanten van jointjes zijn aangetroffen, aan verklaringen van de bestuurder dat hij voor of tijdens het rijden verdovende middelen heeft gebruikt, aan een sterke geur van verdovende middelen in de auto of aan het (aanvullende) feit dat betrokkene bij de politie bekend staat als regelmatige gebruiker van verdovende middelen.

Nummer
IENM/BSK-2016/

Verder is ook een bepaling opgenomen voor de politie om op grond van artikel 130, derde lid, van de wet een vordering te doen tot overgifte van het rijbewijs en vervolgens voor het CBR om over te gaan tot schorsing van de geldigheid van dat rijbewijs in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek
In de artikelsgewijze toelichting zal nader hierop worden ingegaan.

b. Doorberekening kosten onderzoeken (artikelen I, onderdeel I, en II)

Het tweede element van de onderhavige wijzigingsregeling bevat de uitbreiding van de gevallen waarin de kosten van een onderzoek naar de geschiktheid of de rijvaardigheid worden doorberekend aan de betrokken rijbewijshouder.

Om een rijbewijs te behalen, moet betrokkene bewijzen dat hij beschikt over de vereiste rijvaardigheid en, in geval van motorrijtuigen, niet zijnde bromfietsen, over de vereiste geschiktheid om motorrijtuigen te besturen. Een eenmaal behaald rijbewijs geeft evenwel geen levenslang recht op behoud van dit rijbewijs. Zo kan betrokkene de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen worden ontzegd, indien hij zich schuldig heeft gemaakt aan bepaalde ernstige verkeersdelicten. En op grond van de recidiveregeling voor ernstige verkeersdelicten wordt na een tweede onherroepelijke afdoening binnen een periode van vijf jaren ter zake van bepaalde gevallen van rijden onder invloed van alcohol het rijbewijs van rechtswege ongeldig. Daarnaast kan het rijbewijs ongeldig worden verklaard, als op basis van een onderzoek naar de rijvaardigheid of geschiktheid betrokkene niet langer rijvaardig of geschikt wordt beoordeeld. De geldende geschiktheidseisen of rijvaardigheidseisen gelden derhalve niet alleen op het moment van aanvraag van het rijbewijs, maar gedurende de gehele tijd dat van het rijbewijs gebruik wordt gemaakt.

Het komt helaas veelvuldig voor dat betrokkenen, hoewel ze eigenlijk weten of hadden moeten weten dat ze bijvoorbeeld alcoholafhankelijk of verslaafd zijn aan drugs waardoor ze niet langer beschikken over de vereiste geschiktheid, toch blijven rijden. Dit geldt ook voor mensen ten aanzien van wie het vermoeden bestaat dat zij niet langer beschikken over de vereiste rijvaardigheid of geschiktheid (om andere redenen dan alcohol of drugs). Deze mensen kunnen dan in de vorderingsprocedure terecht komen, de procedure op basis van de artikelen 130 en volgende van de wet, op grond waarvan het CBR onderzoekt of de betrokken rijbewijshouder nog beschikt over de vereiste rijvaardigheid of geschiktheid. Het CBR bepaalt, in de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 aangegeven gevallen, dat de betrokken rijbewijshouder zich

dient te onderwerpen aan een educatieve maatregel of aan een onderzoek naar de rijvaardigheid of geschiktheid. De kosten van de educatieve maatregelen komen voor rekening van de betrokken rijbewijshouder. De kosten van de onderzoeken, met uitzondering van de kosten voor de alcohol- en de drugsonderzoeken, kwamen tot nu toe voor rekening van de overheid.

Nummer
IENM/BSK-2016/

Rijbewijshouders die niet langer beschikken over de vereiste rijvaardigheid of geschiktheid en die toch blijven rijden, zijn echter een gevaar voor de verkeersveiligheid. Het belang van de verkeersveiligheid in het algemeen is dusdanig groot dat iedere rijbewijshouder daarom zichzelf regelmatig dient af te vragen of hij nog beschikt over de vereiste rijvaardigheid of geschiktheid. Deze eigen verantwoordelijkheid is het uitgangspunt voor beleid.

Het bovenstaande houdt in dat dit niet alleen geldt voor rijbewijshouders ten aanzien van wie wegens alcohol- of drugsgebruik wordt getwijfeld aan de verkeersveiligheid, maar ook voor personen die bijvoorbeeld in het kader van de beginnersregeling of na twee eerdere educatieve maatregelen gedrag en verkeer (emg) een rijvaardigheidsonderzoek opgelegd krijgen. Ondanks het feit dat ze al eerder twee emg's opgelegd hebben gekregen of in het kader van de beginnersregeling een punt hebben gekregen, hebben deze bestuurders toch weer laakbaar verkeersgedrag vertoond, waardoor twijfel is ontstaan aan hun rijvaardigheid. Ze hebben daarmee bewust en herhaaldelijk het risico genomen dat ze in het kader van de vorderingsprocedure zouden kunnen worden gemeld en dan een onderzoek naar de rijvaardigheid opgelegd zouden krijgen. In deze gevallen is het redelijk dat ook deze rijbewijshouders naast de kosten van oplegging ook de volledige (uitvoerings)kosten van dat onderzoek zelf moeten dragen. Op deze manier wordt ook een duidelijk signaal afgegeven aan alle rijbewijshouders dat te allen tijde moet worden voldaan aan de geldende rijvaardigheidseisen.

Maar ook in geval van twijfel over de geschiktheid op medische gronden (bij optredende aandoeningen of lichamelijke achteruitgang) komt deze eigen verantwoordelijkheid aan de orde. Betrokkene kan bij twijfel zijn sociale omgeving of medische professionals vragen om advies over hoe te handelen. Daarnaast kan hij zich vrijwillig melden bij het CBR. Bij twijfel over de geschiktheid kan hij de Eigen verklaring-procedure starten en volgt een keuring. En uiteindelijk kan hij kiezen om vrijwillig afstand te doen van zijn rijbewijs. De financiering van de EV-procedure kent een vorm van onderlinge solidariteit door één tarief voor het EV-formulier, onafhankelijk van de mate van medische vervolproblematiek. Het nemen van eigen verantwoordelijkheid vraagt wel voldoende informatie over het belang van deze eigen verantwoordelijkheid en aanknopingspunten voor het ondersteunen van de invulling hiervan. Ook de medicus, behandelend arts of huisarts, heeft de plicht om informatie te geven aan betrokken rijbewijshouder over het belang van de geschiktheid bij een voorkomende aandoening of medicijngebruik door de apotheker. Het CBR is verzocht de informatievoorziening op de website verder te verbeteren.

Blijft betrokkene echter doorrijden, dan loopt hij de kans dat bij de politie twijfel ontstaat over zijn geschiktheid. Dit kan ertoe leiden dat de betrokken rijbewijshouder wordt staande gehouden en dat de politie een mededeling aan het CBR uitbrengt in het kader van de vorderingsprocedure.

Tot nu toe werden de kosten door het ministerie van Infrastructuur en Milieu

betaald. Maar ook in deze gevallen is het gerechtvaardigd dat de rijbewijshouder de kosten verbonden aan het opleggen en aan het uitvoeren van het opgelegde onderzoek, afhankelijk van de concrete situatie, helemaal of gedeeltelijk zelf betaalt. Op deze manier kan de (partiële) betaling van het onderzoek in het kader van de vorderingsprocedure door de rijbewijshouder een positieve prikkel geven voor het nemen van de eigen verantwoordelijkheid en eraan bijdragen dat rijbewijshouders die twifelen aan de rijvaardigheid of geschiktheid maatregelen nemen (bij voorbeeld door vrijwillig afstand te doen van het rijbewijs of niet meer te rijden) of zich eerder uit eigen beweging melden bij het CBR en niet blijven doorrijden, met het risico van staandehouding door de politie en een mededeling aan het CBR. Met de doorberekening van de kosten aan de rijbewijshouder in alle onderzoeken is de insteek dat alle vorderingsmaatregelen en onderzoeken door de rijbewijshouder zelf moeten worden opgebracht. Dat past ook bij het uitgangspunt van het volledig tariefgestuurde karakter van het CBR en afbouw van subsidies vanuit de algemene overheidsmiddelen.

Nummer
IENM/BSK-2016/

De kosten van de onderzoeken, zowel de kosten van oplegging als de kosten van uitvoering, zullen worden vastgesteld door het CBR, na goedkeuring door de Minister van Infrastructuur en Milieu. De kosten van uitvoering van rijvaardigheidsonderzoeken die worden opgelegd na een tweede EMG of in het kader van de beginnersregeling zullen, net zoals reeds het geval is voor geschiktheidsonderzoeken in verband met alcohol of drugs, geheel voor rekening komen van de betrokken rijbewijshouder. Dit is gerechtvaardigd, omdat kan worden gesteld dat deze rijbewijshouders bewust het risico zijn aangegaan. Ze zijn immers gewaarschuwd door de eerder opgelegde maatregelen dan wel vanwege het eerste punt in het kader van de beginnersregeling, maar hebben desondanks hun gedrag niet aangepast. Ten aanzien van de rijbewijshouders die een ander soort onderzoek opgelegd krijgen dan een geschiktheidsonderzoek in verband met alcohol of drugs of een rijvaardigheidsonderzoek in het kader van de beginnersregeling of na twee EMG's kan evenwel worden gesteld dat hier in veel gevallen geen sprake zal zijn van intentioneel gedrag of een bewust risico nemen om toch te blijven rijden en daarmee de verkeersveiligheid in gevaar te brengen. Daarom is besloten ten aanzien van deze categorie de kosten van oplegging wel helemaal, maar de kosten van uitvoering slechts gedeeltelijk door te berekenen, en de doorberekening van de uitvoeringskosten te beperken tot de feitelijke kosten van het onderzoek. Op deze manier wordt ook ten aanzien van deze categorie de eigen verantwoordelijkheid voor het zorgen voor de vereiste rijvaardigheid of geschiktheid gestimuleerd, terwijl de kosten toch worden beperkt als een vorm van tegemoetkoming door de overheid voor de gehele groep.

Voor de betaling van de kosten geldt dezelfde regeling als het geval is voor de geschiktheidsonderzoeken in verband met alcohol of drugs. De kosten zullen vooraf moeten worden betaald binnen een termijn van tien weken. Om bijzondere redenen kan echter een langere betalingstermijn nodig zijn. Die bijzondere gevallen zijn ter beoordeling door het CBR.

De ervaring heeft uitgewezen dat het voorkomt dat een rijbewijshouder niet komt opdagen bij een opgelegd geschiktheidsonderzoek of bij een rijvaardigheidsonderzoek dat niet wordt opgelegd na twee EMG's of in het kader van de beginnersregeling. De afgelopen jaren betrof dat een duizendtal gevallen per jaar. In deze gevallen zal de betrokken rijbewijshouder in ieder geval de opleggingskosten zal moeten betalen, ook al zou hij bij nader inzien afstand willen

doen van alle op zijn rijbewijs voorkomende categorieën. Vanuit overwegingen van klantgerichtheid zal het CBR, voordat in deze gevallen een officieel besluit tot oplegging wordt genomen, de rijbewijshouder schriftelijk wijzen op de bestaande wettelijke mogelijkheid om vrijwillig volledig voor alle categorieën op het rijbewijs afstand te doen van het rijbewijs. Als van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt door de rijbewijshouder (door het invullen van een verklaring en inlevering van het rijbewijs bij de instantie die het rijbewijs heeft afgegeven), volgt geen besluit tot oplegging van een onderzoek meer, omdat betrokkene dan niet langer in het bezit is van een geldig rijbewijs. Het is vanuit het belang van de verkeersveiligheid wel noodzakelijk dat de rijbewijshouder zo snel mogelijk na ontvangst van de brief van het CBR besluit tot al dan niet gebruik maken van het afstand doen en dan zelf de eventueel noodzakelijke actie onderneemt. Deze procedure geldt alleen bij vrijwillige afstand van alle categorieën die op het rijbewijs voorkomen, met uitzondering van de categorie AM in geval van geschiktheid. Indien betrokkene bijvoorbeeld alleen afstand doet van de categorie C, maar de categorie B zou willen behouden, volgt wel gewoon een besluit tot oplegging en worden de kosten daarvan - ook bij niet verschijnen op het onderzoek - doorberekend aan de betrokken rijbewijshouder. Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat ook na oplegging van het onderzoek de betrokken rijbewijshouder afstand kan doen van een of meer categorieën of van zijn hele rijbewijs. In dat geval wordt de afstandsverklaring ingeleverd bij het CBR en verklaart het CBR het rijbewijs ongeldig voor de in de afstandsverklaring opgenomen rijbewijscategorieën. De kosten van oplegging blijven dan verschuldigd, terwijl voor eventuele resterende categorieën het onderzoek zal moeten plaatsvinden, waarvoor dan kosten verschuldigd zijn.

Nummer
IENM/BSK-2016/

Samenvatting

De rijbewijshouder heeft primair een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het (moeten) doen van een tussentijdse melding aan het CBR, indien daar een aanleiding toe is. Men mag immers slechts rijden bij voldoende (aangetoonde) geschiktheid en rijvaardigheid. Hiervan moet men zich terdege bewust zijn en dit behoort een telkens terugkerende vraag te zijn. Ten aanzien van een mogelijke aandoening of beperking heeft het CBR een effectief proces tot zijn beschikking, waarvoor men zich altijd vrijwillig kan aanmelden om tussentijds een toets te laten verrichten. Het doel van deze toets is om te bepalen of de geschiktheid geheel of voorwaardelijk voldoende zijn voor continuering van het gebruik van het rijbewijs. Indien betrokkene twijfelt over zijn rijvaardigheid, worden op de markt rijcursussen aangeboden die dit op een coachende manier beoordelen of is er altijd ruimte voor het volgen van een rijles.

Indien de burger zijn eigen verantwoordelijkheid niet, onvoldoende of niet tijdig neemt en blijft doorrijden en derhalve geen gebruik maakt van de mogelijkheid zich zelf te melden bij het CBR, rechtvaardigt dit - wanneer er op enig moment twijfel ontstaat over zijn rijvaardigheid of geschiktheid - niet alleen oplegging van een onderzoek, maar ook, al dan niet partieel, de doorberekening van de daarmee samenhangende kosten. De burger heeft immers dan geen gebruik gemaakt van de bestaande mogelijkheid om ofwel tijdelijk af te zien van het rijden of om aan te tonen dat hij nog altijd voldoende rijvaardig dan wel geschikt is.

c. De verduidelijking dat in bepaalde gevallen die op het eerste gezicht de rijvaardigheid betreffen, toch een onderzoek naar de geschiktheid kan worden opgelegd (artikel I, onderdelen G, en J, onder 1)

Uit analyse door het CBR en getoetst door externe deskundigen onder meer uit de universitaire wereld, is gebleken dat in nagenoeg alle gevallen de rijvaardigheidsbeperking een neurocognitieve en daarmee medische grondslag heeft. Het is voor de verkeersveiligheid passender om deze gevallen langs de medische rijgeschiktheid af te doen. Het is aan de expertise en professionaliteit van het CBR om te bepalen of een bepaalde situatie of reeks gedragingen die hebben geleid tot een mededeling aan het CBR, leiden tot een onderzoek naar de rijvaardigheid en het rijgedrag dan wel een onderzoek naar de medische geschiktheid.

Nummer
IENM/BSK-2016/

3. Administratieve lasten en nalevingskosten

Er is geen sprake van administratieve lasten of nalevingskosten.

4. Communicatie

Zoals eerder is aangegeven, is het belang van de verkeersveiligheid voor de betrokken rijbewijshouder én de andere weggebruikers de basis voor deze regeling. Gezien het belang van de eigen verantwoordelijkheid is een goede informatieontsluiting ter ondersteuning voor de rijbewijshouder cruciaal. Hierbij spelen overheidscommunicatie, CBR-informatie, en advisering vanuit het medisch circuit (arts en apotheker) een belangrijke rol ter voorlichting en ondersteuning van de rijbewijshouder.

5. Advisering en uitvoerbaarheidstoetsen

De conceptregeling is voor advies voorgelegd aan het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR), de Dienst Wegverkeer (RDW), het openbaar ministerie en de politie. **PM**

6. Internetconsultatie

Tevens is de conceptregeling onderwerp geweest van internetconsultatie. **PM**

7. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de bepalingen die betrekking hebben op mededelingen gebaseerd op rijden onder invloed van drugs is gekoppeld aan het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet van 26 september 2014 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs (Stb. 353). Voor inwerkingtreding van deze wet wordt gestreefd naar 1 juli 2017.

De overige bepalingen treden in werking met ingang van 1 januari 2017. Hierbij is rekening gehouden met de vaste verandermomenten.

Artikelsgewijze toelichting

Nummer
IENM/BSK-2016/

Onderdeel A

Het betreft hier de aanvulling van de definitiebepaling uit artikel 1 met de omschrijving van een bloedonderzoek.

Onderdeel B

Het betreft hier de verbetering van der verwijzing in artikel 2, eerste lid, omdat er nog maar één bijlage is bij de regeling.

Onderdeel C

Artikel 5 geeft een opsomming van de gevallen waarin de politie overgaat tot (bestuursrechtelijke) invordering van het rijbewijs. Onderdeel a is aangepast aan de nieuwe situatie. De politie vordert het rijbewijs in in dezelfde gevallen als waarin een mededeling wordt uitgebracht.

Onderdelen D, E en F

De artikelen 8, 12 en 15 bevatten de contra-indicaties voor oplegging van de verschillende educatieve maatregelen (respectievelijk de lichte educatieve maatregel alcohol en verkeer, de educatieve maatregel alcohol en verkeer en de educatieve maatregel gedrag en verkeer). Deze contra-indicaties worden aangevuld met de contra-indicatie dat het vermoeden bestaat dat er bij betrokkene sprake is van afhankelijkheid van drogerende stoffen.

Onderdeel G

Onderdeel G bevat een aantal aanpassingen van artikel 23.

Allereerst betreft het een aanvulling van het eerste lid, zodat alle gevallen waarin een onderzoek naar de geschiktheid wegens alcohol of drugs wordt opgelegd, nu zijn gecombineerd in het eerste lid.

Verder is in het tweede lid aangegeven in welke gevallen een onderzoek naar de rijvaardigheid plaatsvindt. Dit is het geval als er binnen een periode van vijf jaar reeds twee maal een emg is opgelegd en als het een mededeling betreft op basis van de beginnersregeling. Hiertoe is het tweede lid opnieuw vastgesteld.

De laatste aanpassing maakt het mogelijk om bepaalde gevallen die op het eerste gezicht de rijvaardigheid betreffen toch medisch af te doen. Verwezen wordt naar de desbetreffende passage in het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel H

Ook dit onderdeel bevat een aanpassing van artikel 23, en wel van het eerste lid. Zoals in het algemeen deel is toegelicht is de wet verbetering aanpak rijden onder invloed van drugs aanleiding om de gevallen waarin wegens drugs of combinatiegebruik drugs-alcohol een mededeling moet worden uitgebracht, te herformuleren. Aanpassing van artikel 23 was verder nodig vanwege de nieuwe contra-indicaties. Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen artikel 23 opnieuw vast te stellen. Dit onderdeel zal in werking treden op het tijdstip waarop de wet verbetering aanpak rijden onder invloed van drugs in werking treedt.

Onderdeel I

De in dit onderdeel opgenomen aanpassing van artikel 25 betreft het doorberekenen van de kosten in de andere onderzoeken dan de

geschiktheidsonderzoeken in verband met alcohol of drugs. Verwezen wordt naar § 2, onder b, van het algemeen deel van de toelichting. Tevens is bepaald dat de betalingsregeling alleen de uitvoeringskosten betreffen, niet ook de kosten van oplegging.

Nummer
IENM/BSK-2016/

Onderdeel J

In dit onderdeel zijn twee aanpassingen opgenomen van de bijlage bij de RMRG 2011.

De eerste aanpassing heeft te maken met de wens om in bepaalde gevallen een mededeling die op het eerste gezicht de rijvaardigheid betreft, toch medisch af te doen. Verwezen wordt naar het algemeen deel van de toelichting, §2, onder c.

De tweede wijziging betreft de aanpassing van de omschrijving van de gevallen waarin in geval van drugs of van combinatiegebruik van drugs en alcohol een mededeling wordt uitgebracht. Verwezen wordt naar het algemeen deel van de toelichting, §2, onder a.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,